

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Per se Christus est Deus, qui omnia creavit, Joh. 1. v. 3. Deus super omnia benedictus, Rom. 9. v. 5. est Dominus, quem omnes Angeli & Archangeli adorant, Hebr. 1. v. 6. proprius Dei Filius, Rom. 8. v. 32. & unigenitus, Joh. 1. v. 18. splendor gloriæ, & character substantiæ ejus, Hebr. 1. v. 3. attamen adeo profundè demittit se, ut tanquam alii pueri lacrymetur & ploret, crescat & augeatur, nobisque in omnibus similis fiat, excepto peccato, Hebr. 2. v. 17.

Adamum Deus in ipsa creatione in perfectâ viri statura formavit, Gen. 1. v. 27. idem & hîc facere potuisset. At quo amorem & φιλαυθροπρίαν ejus eò penitus perspiceremus, Messiam nobis in humanissima & amabilissima formâ elegantissimi pueruli, cui nemo non favet, Bethlehemi in præsepio reclinavit.

In terris nihil jucundius neque blandius est, quàm infantulus: licet enim ad iram excitetur, tamen mox idem placari potest, modò amicè compelletur. Sic & nos nisi blanditias à Jesulo recens nato expectemus, non venit ad terrendum, sed potius ad exhilarandum.

Moses terribilis est, pronuncians maledictos omnes, qui non omnia in lege Dei servant, Deut. 27. v. 26. Verùm Servator noster sub specie infantuli suavissimi apparet, ne terrore afficiamur, sed cum fiducia ad cunas accedamus, ipsumq; osculemur, juxta Davidis admonitionem, Psal. 2. v. ult.

Quodsi Jesulo recens nato obviaverimus osculo amoris & obedientiæ: ille vicissim osculabitur nos hic osculo gratiæ, ibi verò osculo gloriæ, quando ad eum pervenimus in cœlestem Hierosolymam,

ubi misericordia & veritas obviabunt sibi; justitia & pax osculabuntur se, in æternum, Psal. 85. v. 11.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quam tribus includemus Regulis, quarum

1. *Magnalia Dei admirare*. De Josepho & Maria subinitium Evangelii dicitur: Et erat pater ejus, & mater ejus mirantes super his, quæ dicebantur de illo. Hoc ipso Evangelista relegat nos ad præcedentem historiam. Simulac enim puerulum in templum detulerant, ut eum Domino præsentarent: ecce! Simeon venit in Spiritu in templum, auferens infantulum ex manibus Sacerdotis, à quo primogenitus redimendus erat, in ulnas suas, dilucidè affirmans: non esse hîc opus redemptione ulla, sicut ratione aliorum primogenitorum, esse enim hunc ipsum τὸ σωτήριον, sive salutis fontem, quem Deus paraverit ante faciem omnium populorum; lumen ad revelationem gentium, & gloriam plebis Israel.

Propterea parentes Christi in summam admirationem rapti, hinc occasionem capiebant, omnia repetendi, quæ præcesserant, illique partim ab Angelo ante conceptionem, partim à Zacharia & Elisabethâ, post conceptionem, partim etiam à Pastoribus Bethlehemiticis, & Magis ex Oriente post Nativitatem audierant.

Utrumque inter se conferunt, & quia omnia ad amissim impleri deprehendunt, mirantur sapientiam & veritatem Dei, ita ut omnem intellectum captivent, 2. Cor. 10. v. 5. nec dubitent, quin quæ restent ad-

adhuc, suo tempore certissimè impleturus sit. Quia rectum est verbum Domini, & omnia opera ejus in veritate, Psal. 33. v. 4.

Nos & ipsi quoque Magnalia Dei admiremur, quæ olim fecit, adhuc facit, & porro facturum est, vi promissionis suæ, cui firmiter insistamus, certissimè credentes, quod de omnibus verbis bonis, quæ se Dominus præstiturum esse, pollicitus est, unum non præteriturum sit incassum, Jol. 23. v. 14.

Quando igitur audimus, Deum proprio suo Filio non pepercisse, sed pro nobis omnibus tradidisse eum, Rom. 8. v. 27. meritò in fide id admiremur, cum Johanne dicentes: In hoc apparuit charitas Dei in nobis &c. 1. Joh. 4. v. 9. Firmo quoque solatio nos fulciamus in omnibus tribulationibus, quod si enim Deus Filium suum donavit, panem quoque quotidianum non denegabit nobis, nec in cruce derelinquet, sed ita nos adjuvabit, ut omnes annuncient opus ejus, Psal. 64. v. 10.

Quando audimus, quod tantos peccatores in gratiam receperit, Petrum se abnegantem, Paulum se persequentem, Thomam per incredulitatem nefariè peccantem: Admiremur magnam ejus gratiam & misericordiam, indubiè credentes, quod & nos respicientes in gratiam recepturus sit, 1. Tim. 1. v. 16.

Quando audimus, quod contemtores gratiæ suæ tandem puniverit, dum primum mundum diluvio inundavit, Gen. 7. v. 23. Sodomam & Gomorrhham igne & sulphure cælitus delevit, Gen. 19. v. 24. Pharaonem cum omni exercitu in mari rubro suffocavit, Exod. 14. v. 28. admiratione justitiæ ejus moveamur, pœnitentiam eò severius maturantes, ut quiescimus agere perversè, discamus benefacere, Esa. 1. v. 16. cogitantes, quod Deus non iridetur, Gal. 6. v. 7. Sir. 5. v. 7.

Quando audimus, Deum mortuos aliquot resuscitasse, nempe filium viduæ Sareptanæ per Eliam, 1. Reg. 17. v. 23. filium Sunamitidis per Elisam, 2. Reg. 4. v. 36. adolescentem Nainiticum, filiam Jairi & defunctum Lazarum per filium solum dilectum, Luc. 7. v. 15. Matth. 9. v. 25. Joh. 11. v. 44. Tabeam per Petrum, Act. 9. v. 41. Eutychem per Paulum, Act. 20. v. 10. in admirationem divinæ ejus omnipotentia rapiamur, dicentes cum Jobo: Scio quod Redemptor meus vivit? Job. 19. v. 25. seqq.

Quando Deum, Enochum & Eliam vivos & animâ & corpore in cælum adsumpsisse audimus, Gen. 5. v. 25. 2. Reg. 2. v. 11. quod Christus clarificatus fuerit in monte Thabor, Petro propterea lætitiâ exultante, Matth. 17. v. 23. admiremur futuram gloriam, quam Deus præparavit diligentibus se, 1. Cor. 2. v. 9. ideoque libentius compatiatur, ut & conglorificemur, Rom. 8. v. 17.

Ex adverso caveamus, ne mirari nostrum rimari sit, ut mysteria divina captum superantia curiose scrutari satagamus. Scrutator enim Majestatis opprimetur à gloriâ, Prov. 25. v. 27.

II. *Hannam imitare.* Quæ egregio elogio decoratur, & est

1. *Speculum virginale.* Illibatam enim virginitatem suam servaverat, dum à Deo & parentibus suis ad matrimonium vocata fuit. Intueantur hoc speculum

omnes

omnes quæ virginitatem suam libidinose prostituunt, Ezech. 23. v. 21.

2. *Speculum conjugiale.* Septem enim annis vixerat cum viro suo, quâ in parte rectè fecit. Qui enim fecit hominem ab initio, masculum & fœminam fecit eos, Matth. 19. v. 4. quod his abundantius est, à malo est, Matth. 5. v. 37.

Videant Christianæ mulieres, ut non modò malo, sed & specie mali abstineant, 1. Thess. 5. v. 22. ne famæ suæ labeculam adspargant, quæ nunquam deleatur, Sir. 23. v. 36.

3. *Speculum viduale.* Erat enim vidua usque ad annos octoginta quatuor, & ita viduatam suam duxerat, ut nemo esset, qui loqueretur de eâ verbum malum, ut de Judith dicitur, Judith. 8. v. 7.

Sic Christianæ viduæ, si ad secunda vota transire nolint, quod ipsis tamen concessum est, 1. Cor. 7. v. 9. 39. modestiæ & pudicitæ studeant, antè omnia verò in Deo sperent, quæ enim in deliriis est, vivens mortua est, 1. Tim. 5. v. 6.

In æde quoque Domini sedulò compareant, jejuniis & obsecrationibus Deo fervientes nocte ac die. Quia enim in mundo plerumque derelictæ sunt, eò magis ad Deum convertere sedebant, non dubitantes, quin Deus miseriam suam intuiturus sit, Psal. 10. v. 14.

In genere verò hîc omnes Christiani exemplum habent, ut & ipsi Hannam in pietate sequantur, dicentes cum Davide: Unum peti à Domino &c. Psal. 27. v. 4.

Hoc qui fecerit, benedictionem consequetur, juxta illud, Matth. 6. v. 33.

III. *Redemptionem præstolare.* Hîc de Hannâ dicitur, quod locuta fuerit omnibus,

qui expectabant redemptionem Jerusalem. Horum tùm paucissimi erant. Synedrion constabat ex LXXII. Senioribus: verùm unus hic saltem adest, qui Jesuli recens nati curam agit. Cui adjungunt se Joseph, Maria, Hanna, & fortassis aliquot alii, quorum Evangelista mentionem non facit. Hi sunt dispersæ oviculæ in domo Domini, qui velut rola inter spinas angustiantur, & singulis momentis cum propter tyrannidem Herodis, tùm Phariseorum fermentum in extremo animæ & corporis periculo versantur.

Ejusmodi Sanctos & Martyres expetit Deus, qui sancti & pii manent in ipsâ impiorum corona, sicut Noah inter Cainitas & Lamechitas, Gen. 6. v. 8. Loth inter Sodomitas, Gen. 18. v. 20. Josephus in Ægypto, Gen. 40. v. 3. seqq. Daniel Babylone, Dan. 1. v. 6. seqq. Hinc scitè Augustinus: *Genus Martyrii est, inter fontes conservare decus innocentia.* Et Bernhardus: Lilium esse inter lilia magnum non est, sed liliium esse inter spinas, hoc verè magnum. Fascinatio enim intellectus obscurat bona, Sap. 4. v. 12.

Cæterum omnes Expectantes sumus, præstolantes beatam spem, & adventum gloriæ magni Dei, & Salvatoris nostri Jesu Christi, Tit. 2. v. 13. qui nos liberabit ab omni opere malo, & salvos faciet in Regnum suum cæleste, 2. Timoth. 4. v. 18.

Hic quasi custodimur in carcere tribulationis, ubi multa sustinere nos oportet, Psal. 34. v. 20. Psal. 80. v. 6. Verùm confidite Dilecti! Non in æternum id perseverabit: Redemptio in limine est, ubi Dominus calicem crucis auferet, & dili-

diligentibus se calicem refrigerii propinabit, ut non amplius aquam lacrymarum, sed vinum defecatum bibant, *Esa. 25. v. 6.* & præ exultatione cordis jubilent in æternum, *Esa. 65. v. 14.*

Interea expecta Dominum, *Psal. 27. v. ult.*

Maria, Imperatoris Ferdinandi I. filia, Wilhelmi Ducis Cliviæ conjux pro insigni gessit arborem fructu & foliis denudatam, qualiter arbores, hyeme esse solent, quando folia deciderunt, cum hæc inscriptione: Gaudium meum spes est.

Quamdiu in mundo hoc vivimus, multæ nos tribulationes affligunt, nudi & inopes incedimus, pietas quasi demortua, & charitas in cordibus hominum refriguit, *Matth. 24. v. 12.* sed jucundissimam æstatem præstolamur, dicentes: Gaudium meum spes est.

Quilibet det operam, ut bonam militet militiam, fidem & bonam conscientiam habeat, *1. Tim. 1. v. 19.* sic de redemptione prorsus securus, cum Paulo dicere potest: Bonum certamen certavi, *2. Tim. 4. v. 7. 8.* Adjuverid nos JESUS CHRISTUS, Amen.

DOMINICA POST CIRCUMCISIONEM DOMINI.

Evangelium Matth. 2. v. 13. usque ad fin.

EXORDIUM.

Dedit DEUS Israëlitis inter alia hanc quoque legem: Non coques hædum in lacte matris suæ, *Exod. 23. v. 19.*

Id mysticè intelligendum,

Christus Servator noster verus hædus expiatorius est, in quo cœlestis Pater peccata totius mundi reposuit, eaque in montem Calvariæ perferri iussit, ubi ipse ea pertulit in corpore suo super lignum, ut peccatis mortui, justitiæ vivamus, *1. Petr. 2. v. 24.*

Jacobus benedictionem à patre suo Isaac consequuturus, pelliculas hædorum circumdedit manibus, & colli nuda protexit, *Genes. 27. vers. 26.* Eodem modo cœlestis quoque Jacobus, Servator noster pientissimus JESUS CHRISTUS semen Abrahæ assumpsit, & quia pueri participarunt carni & sanguini: & ipse similiter participavit eisdem, *Hebr. 2. vers. 14. 15.* Hoc modo in gentes benedictio Abrahæ facta est in CHRISTO JESU: & nos pollicitationem